

# PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI – CRĂCIUNUL

Sărbătoarea Crăciunului de duminică, 25 decembrie 2023/7 ianuarie 2024, a început cu Coborârea în seara aceea de la intrarea în Baptisteriu la intrarea în Basilică, soborul fiind condus de ÎPS Mitropolit Isihie al Kapitoliei.

Apoi a început Utrenia, după cum scrie în Minei, în Catoliconul Bisericii. În timpul acesta, Preafericirea Sa, Arhieriei și Preoții au mers în Peșteră, alături de Președintele Comitetului Eclesiastic Suprem, reprezentantul Președintelui Statului Palestinian, domnul Mahmoud Abbas-Abu Mazen, domnul Ramzi Khouri și colegi de-ai săi în dreapta, Consulul General al Greciei la Ierusalim, domnul Dimitrios Angelosopoulos, în stânga, și reprezentantul Regelui Iordaniei.

În Peșteră, s-a rostit o rugăciune și s-a citit Evanghelia după Luca: „În zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea.” (2,1). Ulterior, Mesajul de Crăciun al Patriarhului a fost citit de către Părintele Secretar General, ÎPS Arhiepiscop Aristarh al Constantinei, în limba greacă, și de Protopresbiterul Issa Mousleh, în limba arabă.

„Taină străină văd și preaslăvită;

Cer fiind peștera, scaun de Heruvimi Fecioara, ieslea  
sălășluire,

întru care S-a culcat Cel neîncăput, Hristos Dumnezeu;

pe Care lăudându-L Îl slăvim.”

Omenirea a văzut cu adevărat o „taină străină și preaslăvită”, așa cum scrie imnograful Bisericii, la sfârșitul timpurilor,

în timpul domniei lui Cezar Octavianus Augustus. Am văzut coborârea lui Dumnezeu manifestată în Betleemul Iudeei. Împlinind promisiunile făcute profeților, Dumnezeu „a trimis răscumpărare poporului Său”. Această răscumpărare este Fiul Unul-Născut și Cuvântul Său, „deoființă” cu Tatăl. Prin Dumnezeu Tatăl, El a fost binecuvântat să se întrupeze, să ia suflet omenesc, carne și trup din Duhul Sfânt și din Sfânta Fecioară Maria. După cum a vrut și i-a fost bine-plăcut, așa cum spune evanghelistul Ioan, „Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălăsluit între noi” (Ioan 1, 14). Pentru noi, El „S-a deșertat pe Sine” (Filipeni 2, 7), și S-a născut în taină într-o peșteră. El a acceptat sărăcia supremă; S-a născut într-o peșteră și a fost înfășat în scutece; a stat în iesle. În această sărăcie „a strălucit bogăția Dumnezeirii Sale”. Din acest motiv, „cerul, prin stea, i-a adus pe Magi ca început al neamurilor” și „vestitori ai Bisericii”, conform Sfântului Ioan Gură de Aur. Un înger le-a descoperit păstorilor care păzeau turma în timpul nopții, iar o mulțime de îngeri L-au proclamat din cer prin imnul „*Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie*”, anunțând că bunăvoința lui Dumnezeu pentru oameni este pacea. Această pace dumnezeiască omniprezentă este adusă lumii de Cuvântul Întrupat al lui Dumnezeu, Iisus Hristos; El este „Înger de mare sfat, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie”.

Plecând de la această descoperire dumnezeiască, la care au fost martori ochii și urechile celor care au văzut și au auzit în Sfintele Scripturi, Biserica crede și propovăduiește membrilor săi și întregii lumi că Hristos este Mântuitorul și Răscumpărătorul omenirii, nu ca om divinizat, ci ca Dumnezeu Întrupat, pentru mântuirea, adică pentru desăvârșirea omului. Dumnezeu S-a coborât pe pământ pentru a înălța omul la cer, pentru că „cetatea noastră este în ceruri” (Filipeni 3, 20), conform Sfântului Pavel. Părinții Bisericii afirmă neîncetat că „Dumnezeu S-a făcut om și omul s-a îndumnezeit.” Și Sfântul Grigorie Palama proclamă că „carnea e slăvită împreună cu primirea și slava trupului, care devine slava Întrupării”.

Prin Întrupare, Cruce, Învierea din morți și Înălțarea Sa, Hristos ca Dumnezeu și om, Dumnezeu-om, a șezut la dreapta Tatălui după ce Și-a asumat natura umană și a pregătit desăvârșirea pentru cei ce cred în El.

Înălțându-se la ceruri, Cel Întrupat, Cel răstignit în trup și înviat din morți, Domnul nostru Iisus Hristos, a lăsat Biserica pe pământ, adică pe sfinții ucenici și apostoli, succesorii lor, ierarhii, preoții și credincioșii numiți după Hristos, pentru a-Și îndeplini misiunea Sa în veacuri; misiunea de învățătură, împăcare și sfințire a oamenilor, astfel încât ceea ce s-a auzit în prima noapte a Nașterii Sale, „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie”, să domnească pe pământ.

Biserica din întreaga lume, în special Biserica binecuvântată a Ierusalimului, proclamă această învățătură și îndeplinește această lucrare, fiind ascultătoare față de ctitorul său, în timp ce slujește în locurile unde S-a manifestat în trup, primul dintre ele fiind orașul Betleem. În magnifica Basilică a Nașterii și în umila Peșteră, Mama Bisericii va sărbători din nou și în acest an, începând de la Ierusalim, păstrând vechea sa tradiție din zilele pelerinei Aetheria și a predecesorului nostru, Patriarhul Sofronie.

Încărcați de bucuria Nașterii lui Hristos, ne adresăm cu urările și binecuvântările noastre patriarhale și părintești către „ orice duh care mărturisește că Iisus Hristos a venit în trup” (1 Ioan 4, 2), către pelerinii evlavioși, în special către turma noastră de credincioși cucernici din Gaza, împreună cu rugăciunile noastre, ca Sfântul Porfirie să rămână ocrotitorul său și al tuturor celor care suferă acolo în mijlocul războiului furios.

Mai ales, ne exprimăm recunoștința către Președintele statului Palestinian, Mahmoud Abbas-Abu Mazen, prin reprezentantul său, domnul Ramzi Houri, și îi dorim puterea lui Dumnezeu în succesul eforturilor și luptelor sale, inclusiv în protejarea

poporului palestinian încercat, pentru a trăi în pace, justiție și prosperitate în contextul unui stat palestinian absolut liber, demn de recunoaștere internațională.

În sfântul oraș Bethlehem, CRĂCIUNUL anului 2023

TEOFIL AL III-LEA

PATRIARH AL IERUSALIMULUI

A urmat închinarea la stea și la iesle. Apoi a avut loc ieșirea prin poarta nordică a Peșterii și din capătul de sus al treptelor paraclisului armenesc, pentru a se face procesiunea întreită în jurul Catoliconului și al laturilor Basilicii Nașterii, și s-a rostit o rugăciune în partea centrală a Bisericii.

Când soborul a ajuns la iconostas, Preafericirea Sa a început să cânte a Ceasul al Nouălea. A urmat slujba Utreniei și apoi Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare. Slujbele au fost conduse de Preafericirea Sa, avându-i drept împreună-slujitori pe ÎPS Mitropolit Isihie al Kapitoliei, Arhiepiscopii Aristarh al Constantinei, Teofan al Gerassei, Dimitrios al Lyddei și Filumen al Pellei, Părintele Kamarasis, Arhimandritul Nectarie, alți preoți de la Sfântul Mormânt, Arhidiaconul Marcu și Ierodiaconul Evloghie. În ciuda ostilităților în curs de desfășurare din zonă, numeroși creștini ortodocși palestinieni au participat la Priveghere.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită și în Peștera Nașterii de către ÎPS Arhiepiscop Nectarie al Anthedonei, reprezentantul Patriarhiei în Constantinopol.

Liturgia Patriarhală s-a încheiat la ora 3:30 dimineața, după Status-Quo.

După Priveghere, Reprezentantul Patriarhal din Betleem a oferit o masă, împărtășind situația poporului palestinian care este pus la încercare de războiul în desfășurare. Dimineața,

Părintele Dragoman, Arhimandritul Matei, s-a dus în Peșteră pentru a se închina și a ieșit din Basilică, indicând astfel sfârșitul primei zile a Marelui praznic al Crăciunului la Bazilica Nașterii și în Peșteră, locul unde Hristos, Dumnezeuul nostru, S-a născut în trup.

Secretariatul General

---

**ÎMBRĂȚIȘÂND UNITATEA:  
SCRISOAREA PREAFERICITULUI  
TEOFIL al III-lea CĂTRE  
PREAFERICITUL CHIRIL  
SUBLINIAZĂ IMPORTANȚA  
UNITĂȚII ȘI EXPRIMĂ URĂRI CU  
OCAZIA ZILEI DE NAȘTERE A  
PREAFERICIRII SALE DE LA  
MORMÂNTUL SFÂNT AL LUI IISUS  
HRISTOS**

Patriarhia Greco-ortodoxă

IERUSALIM

Preafericirii Sale, Patriarhul Chiril

Moscova

RUSIA

Sfinția Voastră, Dragă frate și Tovarăș Slujitor întru Domnul,

Cu fericitul prilej al sărbătoririi zilei de naștere, vă salutăm din Orașul Sfânt al Ierusalimului și vă transmitem cele mai calde urări frățești. Este o tristețe pentru noi că nu ne putem alătura acestei sărbători pentru a ne bucura împreună de expresia deplină a unității și comuniunii pe care le împărtășim în Sfânta Liturghie.

După cum știți, ne confruntăm cu o situație în curs de desfășurare foarte dificilă aici, în care oamenii noștri suferă greutăți și violențe uriașe, iar acest lucru ne împiedică să fim alături de voi. Cu toate acestea, ne vom ruga pentru Sfinția voastră la Sfântul Mormânt al Domnului nostru Iisus Hristos.

Chiar dacă facem tot posibilul pentru a sprijini și a sluji poporului nostru de aici, suntem angajați în misiunea noastră spirituală de a susține unitatea Bisericii Ortodoxe și de a face tot ce ne stă în putere pentru a contribui la vindecarea nefericitelor dispute care există între frații și surorile noastre ortodoxe din Rusia și Ucraina. Vă suntem recunoscători pentru încurajarea în acest proces pe care ați dat-o după anunțul nostru din septembrie și apreciem în continuare sprijinul dumneavoastră, care a avut ecou la întâlnirea din octombrie a reprezentanților comunităților religioase din Rusia. Patriarhia Ierusalimului a avut întotdeauna o preocupare specială pentru unitatea Bisericii și a acționat de-a lungul veacurilor când a fost nevoie. Vom fi devotați în

eforturile noastre de a continua această moștenire și de a susține în orice mod posibil călătoria de reconciliere pe care am început-o la Amman, cu grija și acomodarea tuturor colegilor noștri ortodocși.

Fie ca Împăratul Păcii, a cărui Naștere în Sfânta Peșteră din Betleem o pregătim acum pentru a sărbători, să vă întărească în slujirea voastră și să aducă pace și reconciliere de durată în iubita noastră Țară Sfântă și în Sfânta noastră Biserică Ortodoxă din toate părțile lumii.

Cu dragoste frățească în Hristos.

Teofil al III-lea

Patriarhul Ierusalimului

Orașul Sfânt al Ierusalimului

Luni, 20 noiembrie, 2023

---

**SCRISOARE DE CONDOLEANȚE  
CĂTRE FAMILIILE VICTIMELOR**

# ACCIDENTULUI FEROVIAȚ DIN TEMPI

Patriarhia Ierusalimului își exprimă cele mai profunde condoleanțe familiilor victimelor accidentului feroviar mortal din Tempi, prefectura Larissa, prin următoarele scrisori ale Părintelui nostru și Patriarh al Ierusalimului, Teofil al III-lea, adresate Primatului Bisericii Greciei, Preafericitului Arhiepiscop al Atenei și al întregii Grecii, Ieronim, și Prim-Ministrului Greciei, Excelența Sa, domnul Kyriakos Mitsotakis. Scrisorile sunt redactate mai jos în traducere în limba română:

## Nr. de înregistrare 63

Preafericite Arhiepiscop al Atenei și al întregii Elade și Președinte al Sfântului Sinod al Sfintei Biserici din Grecia, preaiubite frate în Hristos Dumnezeu și împreună-slujitor al smereniei noastre, Ieronim, cu drag ne adresăm Preafericirii voastre mult prețuite de noi îmbrățișându-vă cu sărutare sfântă.

Prin această scrisoare a noastră frățească și patriarhală, cu durere în suflet ne adresăm Preafericirii voastre mult prețuite de noi pentru a exprima adâncă mâhnire și compasiunea noastră pentru accidentul feroviar neașteptat petrecut în valea Tempi în cadrul căruia au fost uciși zeci de oameni, dintre care cei mai mulți tineri.

Participând la doliul național și aducând condoleanțe Preafericirii voastre și rudelor îndoliate ale victimelor, ne rugăm de pe înfricoșătoarea Golgotă pentru odihna în pământul celor vii, împreună cu cei dreți, a celor decedați și pentru mângâiere de sus adusă rudelor lor îndoliate, precum și pentru grabnica vindecare a celor răniți. De asemenea, înălțăm mâini rugătoare către Stăpânul tuturor, Hristos Dumnezeul nostru,

rugându-L să păzească neamul nostru și întreaga umanitate de „moarte, tânguire și foamete” (Apocalipsa 18, 8).

Zicând acestea, vă îmbrățișăm în Domnul de la Sfântul și de Viață primitorul Mormânt al Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În Sfânta Cetate Ierusalim, 17 februarie 2023,

Al Preafericrii voastre mult cinstite iubit frate în Hristos,

**Teofil III**

**Patriarhul Ierusalimului**

***Nr. de înregistrare 61***

*Excelența voastră,*

Cu durere în suflet ne adresăm Excelenței voastre mult prețuite de noi pentru a exprima adâncă mâhnire și compasiunea noastră pentru accidentul feroviar neașteptat petrecut în valea Tempî în cadrul căruia au fost uciși zeci de oameni, cei mai mulți tineri.

Participând la doliul național și aducând condoleanțe Excelenței voastre și rudelor îndoliate ale victimelor, ne rugăm de pe înfricoșătoarea Golgotă pentru odihna în pământul celor vii, împreună cu cei dreți, a celor decedați și pentru mângâiere de sus adusă rudelor lor îndoliate, precum și pentru grabnica vindecare a celor răniți. De asemenea, înălțăm mâini rugătoare către Stăpânul tuturor, Hristos Dumnezeuul nostru, rugându-L să păzească neamul nostru și întreaga umanitate de „moarte, tânguire și foamete” (Apocalipsa 18, 8).

Zicând acestea, trimitem din belșug Excelenței voastre binecuvântările noastre patriarhale de la Sfântul și de Viață primitorul Mormânt.

În Sfânta Cetate Ierusalim, 17 februarie 2023,

Al Excelenței voastre rugător fierbinte către Domnul,

**Teofil III**

**Patriarhul Ierusalimului**

---

# **SCRISOAREA PREAFERICITULUI PATRIARH AL IERUSALIMULUI TEOFIL CĂTRE ARHIEPISCOPUL ATENEI ȘI AL ÎNTREGII GRECII IERONIM CU REFERIRE LA SFÂNTA MĂNĂSTIRE DE PE SINAI**

Patriarhia Ierusalimului publică scrisoarea Preafericitului Părinte și Patriarh al Ierusalimului Teofil sub Protocolul nr. 788 și din 21 decembrie 2022, către Preafericitul Arhiepiscop al Atenei și al întregii Grecii Ieronim cu privire la regimul autocefal al Sfintei Mănăstiri Sfânta Ecaterina din Sinai și la rânduiala canonică în cazul slujirii Sfintei Liturghii în cadrul acesteia, sub un episcop din alte jurisdicții ecleziastice.

Această scrisoare sună după cum urmează:

Nr. Prot.

788

Preafericirea Voastră Arhiepiscop al Atenei și al întregii Grecii și Președinte al Sfântului Sinod al Sfintei Biserici întru Hristos Dumnezeu din Grecia, dragă frate și împreună-slujitor al Smereniei Noastre, Ieronim. Îmbrățișându-vă cu sărutare sfântă, cu smerenie vă muștrăm pe Preafericirea Voastră.

Prin aceste Scrisori frățești patriarhale ale Noastre, comunicăm în duhul iubirii frățești în Hristos cu Preafericirea Voastră cea mult iubită și mult învățată, găsind prilej în sărbătoarea din acest an a Sfintei Slăvitei Mari Mucenițe Ecaterina cea Atotînțeleaptă în Sfânta Mănăstire a Muntelui Sinai pe care a pășit Dumnezeu.

După cum știți, tradiția canonică îndelungată a Bisericii noastre Ortodoxe, atestată în majoritatea documentelor canonice și sinodale, (de ex. în Scrisoarea canonică a Patriarhului Constantinopolului Ghenadie Scholarios către Maxim Sofian, Egumenul de la Mănăstirea Sinai, în hotărârile Adunării Sinodale de la Cairo din anul 1557 sub patriarhii Ioachim al Alexandriei, Ioachim al Antiohiei și Gherman al Ierusalimului, în hotărârea Sfântului Sinod de la Moscova din anul 1667, în Scrisoarea Patriarhală a Patriarhului Ecumenic Metodie al III-lea), precum și în crezuri, mărturisirea pe care Arhiepiscopii din Sinai au dat-o până în prezent în fața Patriarhilor Ierusalimului la hirotonirea lor, precum și în Constituția valabilă a Patriarhului Ierusalimului Hrisant, care definește această Mănăstire ca fiind în limitele jurisdicției Patriarhiei Ierusalimului, de secole Autocefală, Autonomă și Independentă, administrată de Sfântul Sinod al Părinților Sinaiți.

Această tradiție și rânduială, din zilele alegerii Noastre la Tronul Patriarhal, și Noi, conformându-ne principiilor canonice, care au fost stabilite de predecesorii Noștri, inclusiv de marele Patriarh Sinait al Ierusalimului Nectarie, am respectat-o în totalitate, fără a interveni nici în problemele administrative interne ale Mănăstirii, nici în

activitățile sale externe.

Acestea fiind respectate cu strictețe, totuși, s-a creat recent o problemă, ca să spunem așa, din neanunțarea Patriarhiei Ierusalimului de către Părinții Sinaiți, a invitării ierarhilor din alte jurisdicții ecleziastice, în scopul slujirii Sfintei Euharistii în Sfânta Mănăstire, în special la sărbătoarea Sfintei Ecaterina. În fiecare an trimitem o delegație pentru această sărbătoare, fără să știm ce Înalți Ierarhi ai altor Biserici vom întâlni acolo, făcând astfel din reprezentanții Noștri martori ai dezordinii canonice.

La Sfânta Liturghie de sărbătoarea Sfintei Ecaterina din acest an, a prezidat, fără știrea Noastră, IPS Mitropolit Nicolae de Mesogaia și Lavreotiki, care a pomenit în cadrul Sfintei Liturghii, aparent din cauza unei neînțelegeri, Sfântul Sinod al Bisericii Greciei și Arhiepiscopul Sinaiului, fără a face vreo mențiune despre Patriarhul Ierusalimului, contrar rânduielii liturgice și canonice care exista în Venerabilele Patriarhii. Ne întrebăm dacă Autonomia Mănăstirii sau „Autocefalia” acesteia, așa cum pretind Părinții de la Sinai, anulează rânduiala Dipticelor și pe ce bază canonică se fundamentează această anulare.

Facem cunoscut Preafericirii Voastre că prin cele de mai sus nu ne exprimăm intenția de a cataliza caracterul „autocefal” al conducerii Mănăstirii, ci dimpotrivă, intenționăm să protejăm Statutul acesteia în tot ceea ce ține de mandatele normale ale Părinților și Sinoadelor (al 35-lea al Apostolilor, al 2-lea al celui de-al doilea Sinod Ecumenic, al 20-lea al Sinodului Quinisext, al 13-lea și al 22-lea al Sinodului Antiohiei, etc. ), așa că am cerut Părinților din Sinai să respecte rânduiala normală în această problemă pentru a asigura „unitatea Duhului întru legătura păcii” (Ef. 4.3).

Punând laolaltă toate acestea, rugăm pe Preafericirea Voastră să recomandați Înaltpreasfințiților Părinți ai Bisericii

Greciei ca, ori de câte ori doresc să slujească Sfânta Liturghie în Sfânta Mănăstire din Muntele Sinai pe care a pășit Dumnezeu, să informeze Patriarhia Ierusalimului, așa cum fac Înaltpreasfințiții Părinți ai celorlalte Biserici Ortodoxe, deoarece Autonomia Mănăstirii nu anulează faptul că Mănăstirea nu se află într-un loc abstract, ci pe teritoriul normal aflat sub jurisdicția Patriarhiei Ierusalimului.

De unde, dându-vă îmbrățișarea întru Domnul din Sfântul și de viață făcătorul Mormânt al Mântuitorului nostru Hristos, rămânem,

În Sfânta Cetate a Ierusalimului, 21 decembrie 2022

Al Preafericirii Voastre

Iubit frate întru Hristos

TEOFIL al III-lea

Patriarh al Ierusalimului

---

## **ALEGEREA NOULUI ARHIEPISCOP AL CIPRULUI GEORGIOS**

În dimineața zilei de sâmbătă, 11/24 decembrie 2022, după Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala Sfântului Apostol Barnaba a Sfintei Arhiepiscopii a Ciprului și după o procedură electorală standard, în conformitate cu noua Lege statutară a Bisericii Ciprului, a avut loc alegerea fostului Mitropolit Georgios de Pafos ca Arhiepiscop al Noii Justiniane și al întregului Cipru.

Cu ocazia acestei alegeri, Preafericitul Patriarh al

Ierusalimului, Teofil al III-lea, a trimis următoarea scrisoare de felicitare Arhiepiscopului ales:

Preafericite Părinte Arhiepiscop Georgios al Noii Justiniane și al întregului Cipru, în Hristos Dumnezeu, iubit și profund frate și împreună-slujitor al Mediocrității noastre. Îmbrățișându-vă cu o sărutare sfântă, cerem cu smerenie binecuvântarea supremă.

Cu plăcere am fost informați de înălțarea Preafericirii Voastre, mult lăudate și mult învățate, la și Tronul Arhiepiscopal și Național al Preasfintei Biserici Apostolice a Ciprului, ca succesor al binecuvântatului Arhiepiscop Hrisostom.

De asemenea, ne grăbim de aici, din Țara Sfântă, să Vă felicităm din toată inima și să ne rugăm în Peștera Nașterii într-un trup al Domnului nostru Iisus Hristos, pentru o binecuvântată, rodnică și în Duhul Sfânt guvernare, o slujire ierarhică și pastorală pentru păstrarea moștenirii sfinte a credinței noastre ortodoxe și restaurarea unității poporului din mult-încercatul Cipru.

În acest moment, când schismele și disensiunile zdruncină unitatea Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolicească, se cere din partea tuturor Întâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe locale frățești să depună toate eforturile rezonabile pentru a asigura și a păstra unitatea rânduită de Dumnezeu „pentru ca toți laolaltă și cu o singură gură să slăviți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos” (cf. Rom. 15, 6).

De aceea, felicitându-vă pentru merituoasa alegere a Preafericirii Voastre în funcția de Primat al Bisericii din sfântul pământ purtător de Dumnezeu al Ciprului și sărutându-vă frățeste cu sărutare sfântă, din Preasfânta și dumnezeiasca Peșteră, rămânem

În Sfânta Cetate a Ierusalimului, 11 decembrie 2022,

Al Preafericirii Voastre  
Iubit frate întru Hristos  
**TEOFIL al III-lea**  
Patriarh al Ierusalimului

Din partea Secretariatului-General

---

# MESAJUL PREAFERICIRII SALE TEOFIL PATRIARHUL IERUSALIMULUI LA NAȘTEREA DOMNULUI 2022

*„Să se bucure cerul, să se veselească pământul,  
că S-a născut pe pământ Mielul lui Dumnezeu  
dând izbăvire lumii” .*

Se bucură și se veselește astăzi neamul omenesc. Se bucură săltând toată zidirea. Prăznuiește și sărbătorește întreaga lume, pentru că „cele neauzite s-au auzit”, cele aflate din veac sub tăcere s-au arătat. Care sunt acestea neauzite pe care „auzindu-le, dănuiește întreaga lume”? Este vestea plină de bucurie că făgăduințele lui Dumnezeu s-au adevărit, vedeniile proorocilor mai vădit s-au arătat, așteptările neamurilor s-au împlinit.

Din nemărginita Sa iubire de oameni, Dumnezeu S-a pogorât pe pământ ca să-L ridice pe om la cer. Dumnezeu, în Hristos, a luat firea noastră omenească. A luat omul și l-a făcut fără amestecare părtaș dumnezeirii Lui, „părtaș dumnezeieștii firi” (2 Petru 1, 4). Cu bucurie negrăită și cu mulțumire cântă Biserica: „Izbăvire a trimis Dumnezeu poporului Lui”. Dumnezeu, Care pe toate le plinește, „când a venit plinirea vremii, a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 4-5). Acesta, „Dumnezeu fiind în chip, (...) S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om” (Filipeni 2, 6-8), potrivit cerescului Apostol Pavel.

Potrivit Sfântului Ioan Gură de Aur, (*Omilii la Matei* 3, 13), „a primit să fie purtat în pânțele Fecioarei și de acolo a ieșit purtând firea noastră”, iar potrivit Sfântului Chiril al Alexandriei, „Cuvântul lui Dumnezeu cel Unul-Născut S-a făcut părtaș sângelui și trupului, adică S-a făcut om și, luând trup și făcându-l al Lui, S-a născut trupește din Sfânta Născătoare de Dumnezeu Maria” (PG 77, 1205A). Potrivit aceluiași Părinte, „Dumnezeu a venit pe pământ ca să îl facă pe om cetățean al cerului și să-l alăture cetelor cerești. De aceea și noi suntem datori să aducem lui Dumnezeu Celui Ce ne-a cinstit, ca pe o dreaptă răsplată, *buna-cuviință* faptelor, iubirea dintre noi, iubirea de străini, dragostea, iubirea de frați” (PG 77, 4690).

Această taină mai presus de fire a întrupării și a nașterii cu trup a Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu s-a arătat oamenilor într-un loc și într-un moment din istorie, în Sfântul Betleem, în această peșteră simplă, în timpul Împăratului Octavian Augustus. Nu s-a arătat celor mari ai pământului din vremea aceea, lucrători ai puterii, ai forței și ai necredinței, ci oamenilor simpli celor fără vicleșug: înțelepților cercetători ai universului conduși de steaua ce s-a arătat pe cer și păstorilor conduși de îngerii care cântau: „Slavă întru cei de

sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună-voire” (Luca 2, 14). Aceștia, fiind chemați, au venit, au căzut și s-au închinat „căci au văzut Prunc stând în peșteră pe Cel fără de început”.

Această făgăduință a lui Dumnezeu: „pe pământ pace și între oameni bună-voire”, pe care îngerii au binevestit-o din cer, a purtat-o pe umerii Lui Împăratul născut cu trup în Betleem, în toată viața Lui trupească pe pământ: a vindecat bolnavi, a hrănit flămânzi, a înviat morți, în cuvinte și fapte a propovăduit pacea, dragostea chiar și față de vrăjmași. Acestea le-a predat ca pe o moștenire Apostolilor Lui și Bisericii, pe care a răscumpărat-o cu însuși sângele Său vărsat pe Cruce. Din zilele Învierii din morți și Înălțării la ceruri a lui Hristos, Biserica, ascultând de porunca Lui, propovăduiește cuvântul Lui „până la marginea pământului” (Fapte 1, 8) și amintește oamenilor că, deși trăiesc pe pământ, „cetatea lor este în ceruri” (Filipeni 3, 20) și sunt chemați nu să lupte unii cu alții, „în care și pe cai” și să umple de sânge pământul, junghiindu-se unii pe alții fără milă, ci să se urce la cer.

În această sfințitoare slujire adusă lui Hristos Dumnezeu și poporului Lui, Biserica locală a Ierusalimului prinde putere de la înseși locurile sfinte unde S-a arătat cu trup, locuri care sunt martori tăcuți, dar nemincinoși, ai Persoanei și lucrării Lui. Din acest loc al nașterii Lui cu trup, din Sfântul Betleem, din Peștera primitoare de Dumnezeu și din această Biserică a Învierii zidită de Împăratul Constantin, iar apoi de Iustinian, Biserica Ierusalimului vestește credincioșilor ei din Țara Sfântă și de pretutindeni și evlavioșilor pelerini veniți în perioada Nașterii și Botezului Domnului, faptul că „toate se umplu astăzi de bucurie, căci Hristos S-a născut din Fecioară”.

În Sfânta Cetate Ierusalim, Nașterea Domnului 2022.

**Teofil III Patriarhul Ierusalimului**

---

# ÎNMORMÂNTAREA ARHIEPISCOPULUI CIPRULUI HRISOSTOM AL II-LEA

Sâmbătă, 30 octombrie / 12 noiembrie 2022, la prânz, în sfânta catedrală a Arhiepiscopiei Ciprului, închinată întemeietorului Bisericii Ciprului, Apostolul Barnaba, a avut loc slujba de înmormântare a ÎPS Arhiepiscop al Bisericii Autocefale a Ciprului și etnarh al mării insule, Hrisostom al II-lea.

Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, a oficiat slujba, având ca împreună-slujitori membrii ai ierarhiei cipriote, la rugăciune participând Preafericitului Părinte Patriarh al Alexandriei Teodor și reprezentanți ai altor Biserici Ortodoxe.

Printre autoritățile politice care au participat la slujbă s-au numărat președintele Ciprului, dl Nikos Anastasiadis, și președintele Republicii Elene, dna Aikaterini Sakellaropoulou.

Necrologul a fost rostit de Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, în numele Bisericii Ciprului și al Sfântului Sinod din Cipru, de ÎPS Mitropolit Gheorghe al Paphosului, precum și de domnul Anastasiadis și de doamna Sakellaropoulou.

Patriarhia Ierusalimului a fost reprezentată de Exarhul Sfântului Mormânt din Cipru, ÎPS Mitropolit Timotei al Bostrei, care a citit discursul oficial al Preafericitului Patriarh al Ierusalimului Teofil, după cum urmează:

„Înaltpreasfințitului Mitropolit al Pafos-ului Gheorghe, locțiitor al Sfintei Arhiepiscopii a Ciprului, frate iubit în Domnul și împreună-liturghisitor al Smereniei noastre, sfântă îmbrățișare întru Hristos Iisus.

Cuvintele mângâietoare ale Apostolului Pavel: „Trebuie ca acest trup stricăcios să se îmbrace în nestricăciune” (1 Corinteni 15, 53), au stăpânit cugetul nostru la auzul veștii despre plecarea către Domnul, după o îndelungată și dureroasă boală, a iubitului și cinstitului nostru frate, Arhiepiscopul Ciprului Hrisostom al II-lea.

„Ca floarea câmpului, așa a înflorit” (Psalmul 102, 15) cel mutat dintre noi, înțeleptul Întâi-stătător care a împodobit mai întâi Mănăstirea Sfântului Neofit, în care s-a dăruit din copilărie și căreia i-a fost Egumen ducând-o la o mare înflorire, iar apoi a fost ales în unanimitate Păstor și Mitropolit al Sfintei Mitropolii a Pafosului unde a desfășurat o bogată activitate pastorală, ridicând numeroase Biserici, sprijinind frații nevoiași și, mai ales, îngrijindu-se de formarea clerului și cultivarea duhovnicească a credincioșilor săi.

Din anul 2006 s-a așezat făclia în sfeșnic (Cf. Luca 1, 33) și a ocârmuit corabia înțelegătoare a Sfintei Biserici Sobornicești și Apostolești a Ciprului, fără să dea „somn ochilor și genelor dormitare și odihnă tâmpelor” (Psalmul 131, 4), ca să vadă Biserica încredințată lui înfloritoare duhovnicește și trupește, liberă și vie. S-a implicat în lucrări foarte însemnate, cum a fost revizuirea Hărții Bisericii Ciprului, promovarea Sinodului prin numirea de Mitropoliți și Episcopi locali și înființarea Școlii Teologice din Cipru, pentru ca Biserica Ciprului să poată săvârși nestingherită lucrarea sa, ca Biserică străveche autocefală și apostolică. Vrednic de pomenit este faptul că a fost fierbinte sprijinitor al statului unit al Ciprului, liber de ocupația puterilor străine.

Îi putem atribui cuvintele lui Pavel: „ceea ce mă împresoară în toate zilele este grija de toate Bisericile” (2 Corinteni 11, 28). Cu adevărat, cel întru fericită adormire Întâi-stătătorul Ciprului a arătat în faptă interesul pentru străvechile Patriarhii din Orientul Mijlociu în vederea

sprijinirii Creștinilor năpăstuiți din această regiune, prin găzduirea, de multe ori, în marea insulă Cipru, a întâlnirilor Consiliului Bisericii din Orientul Mijlociu.

De ademenea, și-a arătat interesul față de Patriarhia noastră prin aprobarea reînființării Exarhatului Sfântului Mormânt din Lefkosia, continuând astfel lucrarea Exarhatului, aflat sub ocupație până acum, în Mănăstirea Sfântului Ioan Gură de Aur din Kutsoventis, precum și prin oferirea unor burse de studiu, pentru tineri dintre credincioșii noștri, în Școala de Teologie a Bisericii Ciprului. Legăturile frățești și admirabila colaborare dintre Bisericele noastre au dat roade duhovnicești.

Ca unii care locuim în Ierusalim și suntem martori ai Învierii lui Hristos, să ne grăbim acum să spunem celui întru fericită adormire Întâi-stătător: „Hristos a Înviat!”. „Despre cei ce au adormit nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați ca ceilalți care nu au nădejde” (1 Tesaloniceni 4, 13). Acest trup stricăcios „se seamănă întru stricăciune, înviază întru nestricăciune, se seamănă întru necinste, înviază întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere, se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc” (1 Corinteni 15, 43-44). Încredințați fiind de Învierea din morți a Domnului nostru Iisus Hristos, credem și cuvintele proorocești: „vor învia morții și se vor ridica cei din morminte” (Isaia 26, 19).

Pentru aceasta înălțăm rugăciuni către Hristos Dumnezeuul nostru, Care a răsărit din Mormânt, pentru odihna sufletul Arhiepiscopului mutat dintre noi în pământul celor vii și în corturile dreptilor, pentru ca în ziua Judecății „să strălucească precum soarele cu Îngerii în viața veșnică împreună cu Domnul nostru Iisus Hristos, văzându-L și fiind văzut de El, și bucurându-se de roadele veseliei nesfârșite celei de la El” (Sf. Ioan Damaschin)

Transmițând adânci condoleanțe Înaltpreasfinției voastre și

cinstiților membrii ai Sfântului Sinod, precum și tuturor bine-credincioșilor Creștini ai Sfintei Biserici a Ciprului, în încheiere vă îmbrățișăm cu sărutare sfântă de la Preasfântul și de Viață purtătorul Mormânt.

În Sfânta Cetate a Ierusalimului, 25 Octombrie 2022.

Iubit frate în Hristos,

**Teofil al III-lea,**

**Patriarhul Ierusalimului”**

În mijlocul ceremoniei solemne a Bisericii și Statului cipriot și a reprezentanților Statului și ai Bisericii Greciei și ai celorlalte Biserici Ortodoxe, trupul regretatului și respectatului primat a fost ridicat și pus în mormântul de sub catedrală, pe care s-a îngrijit din timp să și-l facă.

**Din partea Secretariatului General**

---

# **PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI LA PATRIARHIE**

## **1. Ajunul Praznicului**

Vineri, 25 decembrie 2021 / 7 ianuarie 2022, Patriarhia a prăznuit Nașterea Domnului, potrivit Tipicului și rânduielii sale.

Miercuri 23 decembrie 2021 / 5 ianuarie 2022, în Biserica Sfinților Constantin și Elena, în prezența Prefericirii Sale

Părintele Patriarh Teofil, s-au citit Ceasurile Împărătești ale Nașterii Domnului, pentru ușurarea programului din Betleem din ziua următoare.

Joi, în ajunul sărbătorii Nașterii Domnului, după vizita poliției la Patriarhie, Sinodia patriarhală a pornit, însoțită de poliție și de grupul de gărzi, spre poarta lui David. Aici s-au suit în mașini și au pornit înspre Mănăstirea Sfântului Prooroc Ilie, aflată între Ierusalim și Betleem, lângă vechea Mănăstire de la locul unde s-a odihnit Maicii Domnului în drum spre Betleem.

În această Mănăstire, Preafericirea Sa a fost întâmpinat de primarii din Beit Jalla și Satul Păstorilor, de către autoritățile acestor orașe și ale Betleemului și de către autoritățile civile israeliene și reprezentantul Ministerului Religiilor din Israel, d. Cezar Marzie. Aici s-a înălțat o rugăciune și apoi s-a oferit o tratație de către Egumenul Mănăstirii, Monahul Achillios.

În continuare, Sinodia patriarhală însoțită de cinci israelieni călări s-a îndreptat spre mormântul Rahilei, în punctul de control israelian. Aici Sinodia Patriarhală a fost preluată de motocicliști palestinieni care au însoțit-o până în piața Bisericii Nașterii Domnului unde Preafericirea Sa a fost întâmpinat, printr-o scurtă cuvântare, de către Epitropul Patriarhal la Betleem, Înaltpreasfințitul Mitropolit al Diocezei Benedict, de Președintele Comisiei palestiniene pentru probleme bisericești d. Ramzi Huri și de Prefectul regiunii.

Apoi, Sinodia Patriarhală, însoțită de clerici Aghiotafiți și Preoți arabi, precum și mulțime de credincioși, cântând: „Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeuul nostru”, a intrat prin poarta smerită a Bisericii și, străbătând Biserica principală și Paraclisul Sfântului Nicolae, a coborât în Sfânta Peșteră și în Iesle unde s-au închinat și au rostit o rugăciune, iar apoi au urcat, intrând prin poarta de nord în Biserica

principală.

Aici a început slujba Ceasurilor Împărătești, Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile, Vecernia și Litia. Au luat parte credincioși localnici dar nu și pelerini, datorită pandemiei. Slujba, în cadrul căreia s-a cântat în greacă și arabă, s-a încheiat la ora 3.30 p.m. potrivit rânduieli.

După Liturghie s-a oferit o tratație.

Seara s-a oferit masa oficială de către Egumenul Mănăstirii Înaltpreasfințitul Mitropolit al Diocezei Benedict. Între invitați s-au aflat și Reprezentantul Palestinei, domnul Prim-ministru Muhamad Istaghie și reprezentantul Iordaniei, Ministrul de Interne, domnul Mazen Furaghie.

Preafericirea Sa Părintele Patriarh Teofil a adresat o cuvântare, citită în limba arabă de către părintele Issa Musleh.

Preafericitul a subliniat, în cuvântarea sa, presiunile pe care le îndură Comunitatea Creștină din partea grupărilor extremiste din Ierusalim și puterea pe care o are Biserica din partea Soarelui Dreptății Care a răsărit, spre a le întâmpina și a le depăși, realizând lucrări folositoare, precum construirea de curând a clădirii Lana / Ierusalim și restaurarea Mănăstirii Proorocului Ilie.

Astfel s-a încheiat Sărbătoare Ajunului în Betleem, în așteptarea Praznicului de a doua zi.

## 1. Ziua Praznicului

Sărbătoarea Nașterii Domnului a început cu Utrenia în noaptea dinspre joi spre vineri 25 decembrie 2021 / 7 ianuarie 2022, intrându-se prin poarta Baptisteriului. În continuare s-a săvârșit slujba Litiei. În timp ce psalmii Utreniei și Catavasiile erau rostite de Epitropul patriarhal Înaltpreasfințitul Mitropolit al Capitoliadei Isihie, a venit,

dinspre Paraclisul Sfântului Gheorghe, împreună cu Sinodia, Preafericirea Sa Părintele Teofil Patriarhul Ierusalimului, și a intrat în Sfântul Altar unde s-a îmbrăcat cu toate veșmintele arhieresti și, cu binecuvântarea sa, s-au îmbrăcat și Arhieriei și Preoții.

Odată cu începerea catavasiei: „Veniți, credincioșilor, să vedem unde S-a născut Hristos”, au coborât, ieșind prin Ușile Împărătești, în Sfânta Peșteră intrând prin ușa dinspre miazăzi. În partea dreaptă s-au aflat reprezentantul Statului Palestinian d-l Prim-Ministru Muhamad Staghie, Președintele Înaltei Epitropii palestinienne cu privire la problemele bisericești, d. Ramzi Huri, și reprezentantul Iordaniei d-l Ministru de Externe Mazen Furaghie. De asemenea, a fost prezent Consulul general al Greciei la Ierusalim d-l Vlioras.

În Peștera de Dumnezeu primitoare s-a citit Evanghelia Nașterii de la Evanghelistul Luca: „În zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August...”. S-a citit de asemenea Mesajul de Crăciun al Preafericirii Sale în limba greacă de către Înaltpreasfințitul Aristarh Secretar General și Arhiepiscop al Constantinei și în limba arabă de către preotul Issa Musleh, reprezentant al Patriarhiei pentru presa arabă:

*„Cerul și pământul astăzi s-au împreunat, născându-Se Hristos. Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit și omul la ceruri s-a suit. Astăzi este văzut cu trup pentru om Cel din fire nevăzut.”*

*Acest fapt, această taină o prăznuiește astăzi cu Doxologie și Euharistie Biserica Ortodoxă a lui Hristos din toate părțile lumii și, mai ales, Biserica Ierusalimului și cetatea Betleem. Prăznuiește faptul mai presus de fire al întâlnirii și unirii cerului cu pământul, faptul că Dumnezeu a coborât pe pământ ca să îl urce pe om la cer.*

*Aceasta s-a petrecut „precum a știut, precum a voit, precum bine a socotit Dumnezeu”. Tatăl a binevoit, Cuvântul S-a făcut trup și noi L-am văzut pe Dumnezeu întrupat. Potrivit*

Apostolului Pavel, cel care a străbătut cerurile, Dumnezeu, din negrăita Sa iubire față de om, „când a venit plinirea vremii, a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 4-5). Potrivit imnografului Bisericii, „Cel Ce mai înainte de luceafăr S-a născut din Tatăl fără de mamă, astăzi pe pământ S-a întrupat din Fecioară, fără de tată”. „Cel Ce este S-a făcut pentru noi ce nu era”. Unul-Născut, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, S-a făcut și Fiu al omului, din Duhul Sfânt și Maria Fecioara, Dumnezeu și Om, într-un singur Ipostas și două firi. El a sărăcit pentru noi pentru ca noi să ne îmbogățim, S-a deșertat pe Sine pentru ca noi să ne umplem, S-a pogorât la noi, pentru ca noi să ne ridicăm, S-a făcut prunc pentru noi, pentru ca noi să ajungem „la măsura vârstei deplinătății Lui” (Efeseni 4, 13). Potrivit Marelui Atanasie, „pentru mântuirea noastră S-a arătat nouă în trup omenesc” (Despre Întrupare, EPE 1, p.228). Potrivit Sfântului Ioan Gură de Aur, „Dumnezeu Cel negrăit, nespus, necuprins cu mintea și deopotrivă cu Tatăl, a venit, prin pântecul fecioresc, și a primit a Se naște din femeie” (Omilia 2, Comentariu la Evanghelia după Matei).

La vederea acestei taine, și imnograful Bisericii exclamă uimit: „Taină străină văd și preaslăvită, cer fiind peștera, scaun de Heruvimi Fecioara, ieslea sălășluire, întru care S-a culcat Cel neîncăput, Hristos Dumnezeu”. Cu adevărat, peștera s-a asemănat cu cerul. În această peșteră din Betleemul Iudeii, la un moment dat, în timpul Cezarului Octavian August, Dumnezeu Se arată oamenilor trupește, în Hristos. Cel fără de început începe, Cel nevăzut Se vede. Dumnezeu arată oamenilor chipul întrupat al Fiului Lui, prin elementele firii, prin steaua luminoasă și dumnezeiască care i-a călăuzit pe Magi, împărați ai Perșilor, cercetători ai universului, stea care „a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul” (Matei 2, 9). Această minunată arătare o descoperă și prin îngerii Lui care cântau în cor: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bunăvoire”, chemându-i pe lucrătorii

trudnici, pe păstorii care vegheau lângă turma lor. Și pe unii și pe ceilalți îi cheamă Dumnezeu ca martori și vestitori, ca părtași la lucrarea Sa. Aceștia, răspunzând dumnezeieștii chemări, au venit și, căzând, s-au închinat, căci au văzut culcat în peșteră Pruncul fără de început”, adică au cunoscut, au vestit și au răspândit taina pe care au văzut-o, păstorii în satul lor și Magii care s-au întors în țara lor, Babilonul, „lăsând pe Irod ca pe un mincinos”.

Nașterea cu trup a lui Hristos, căreia ne închinăm, așteptând și Sfântul Botez al Domnului, este numai începutul tainelor mântuitoare săvârșite de Dumnezeu pentru om. Acesteia i-a urmat întreaga lucrare a lui Hristos pe care a înnoit-o pe pământ ca „Mare Înger al sfatului lui Dumnezeu”. Domnul nostru Iisus Hristos, venind de la Tatăl, trăind pe pământ împreună cu oamenii, a înnoit, a întemeiat și a statornicit pe pământ Împărăția lui Dumnezeu și Împărăția Lui, care este una singură, adică trupul Lui, Biserica.

Biserica continuă și înveșnicește lucrarea Lui, a împăcării, a conviețuirii pașnice și a dragostei dintre oameni. Această lucrare Domnul întrupat a întemeiat-o pe învățătura Sa și pe sângele jertfei Sale. A întemeiat o lucrare sfințitoare, de iertare a păcatelor și didactică de îmblânzire și transformare a obiceiurilor oamenilor. Începând din Betleem, din această peșteră, Hristos a cucerit sau, mai bine zis, a vânat, întreaga lume, fără armată, fără arme, doar prin doisprezece oameni, și aceștia neînvățați în cele ale lumii, dar învățați întru Duhul Sfânt. Biserica, fiind Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, a sporit, s-a înmulțit și s-a mărit, fără zgomot, fără armate, doar prin adăugarea membrilor ei prin Botez. Cap al ei este Domnul întrupat, Izbăvitorul lumii.

Câtă vreme omenirea nu primește și nu urmează mesajul lui Hristos, al Împăratului născut în peșteră, viața ei devine iad, în lupte, războaie, nedreptăți, așa cum vedem uneori și astăzi. Dar dacă primește și trăiește acest mesaj, viața ei se transformă în rai.

Această lucrare sfințitoare, pastorală, de închinare, de împăcare, de pacificare, o săvârșește Biserica Ierusalimului neîncetat, de la întemeierea ei în Sfintele Locuri ale Harului, și astăzi în locul Nașterii cu trup a Întemeietorului ei, în Sfântul Betleem, în Peștera de Dumnezeu primitoare, în Biserica Nașterii constantiniană și iustiniană, și se roagă pentru pacea și buna rânduială a întregii lumii și, în mod special, pentru credincioșii ei elino-ortodocși care trăiesc în statul palestinian, dar și pentru întreg poporul palestinian. De asemenea, prin toate puterile și mijloacele de pacificare, este alături de Excelența sa Președintele Mahmud Abas Abu-Mazen, care cinstește praznicul nostru prin reprezentantul său, Muhamad Istaghie, și se roagă să ducă la bun sfârșit campania sa de păstrare a regimului politic și religios al Ierusalimului, recunoscut de Comunitatea internațională, și de recunoaștere deplină a statului palestinian de către toate statele din întreaga lume.

Rugător fierbinte către Domnul,

Teofil III, Patriarhul Ierusalimului.

După aceasta a avut loc închinarea la locul unde se află Steaua și în Iesle și s-a ieșit prin poarta de miazănoapte a Peșterii. În continuare a avut loc procesiunea, prin înconjurarea celor trei părți ale Bisericii de trei ori, care s-a încheiat în mijlocul Bisericii unde s-a rostit ectenia.

A urmat Utrenia, condusă de Preafericirea Sa Părintele nostru Teofil Patriarhul Ierusalimului împreună cu care au slujit Înaltpreasfințiții Arhiepiscopi Teofan al Gherasei, Aristarh al Constantinei, Filumen al Pellei și Înaltpreasfințitul Mitropolit Ioachim al Elenupolei, Ieromonahi Aghiotafiți și reprezentanți ai Patriarhiei Moscovei și ai Patriarhiei României, Preoți din Betleem, p. Spiridon Samur, p. Gheorghe Zakaman și p. Issa Thalzighie, Arhidiaconul Marcu și alți diaconi. Au cântat în strana dreaptă în limba greacă corul condus de Ierodiaconul Simeon și în strana stângă în limba

arabă corul Comunității din Betleem condus de Lorens Samur.

După Utrenie s-a săvârșit Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur care s-a încheiat, potrivit rânduielii, la ora 3 p.m., timp în care s-a săvârșit Sfânta Liturghie și în Peștera de Dumnezeu primitoare de către Înaltpreasfințitul Mitropolit Isihie al Capitoliei.

Încheindu-se Liturghia și Preafericirea Sa binecuvântând credincioșii, au ieșit prin Poarta Baptisteriului și s-au deplasat la stăreție unde noul Egumen Înaltpreasfințitul Mitropolit al Diocezei Benedict a oferit o tratație.

Dimineața, în jurul orei 9, Părintele Dragoman, Arhimandritul Matei, a coborât în Sfânta Peșteră și s-a închinat, prin acest act încheindu-se Praznicul Împărătesc al Nașterii Domnului la Betleem.

**Din partea Secretariatului General**

---

# **MESAJUL            PREAFERICITULUI PATRIARH    AL    IERUSALIMULUI TEOFIL AL III-LEA CU OCAZIA NAȘTERII DOMNULUI DIN 2021**

*Cerul și pământul astăzi s-au împreunat*

*Născându-se Hristos.*

*Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit*

*Și omul la ceruri s-a suit.*

*Astăzi este văzut cu trup pentru om Cel din fire nevăzut”.*

Acest eveniment, această taină, este sărbătorit astăzi în mod solemn, în laudă și mulțumire, în întreaga lume, de către Biserica Ortodoxă a lui Hristos, în special de către Biserica din Ierusalim și de orașul Betleem. Biserica sărbătorește evenimentul întâlnirii și unirii dintre cer și pământ, faptul că Dumnezeu S-a coborât pe pământ, pentru a-l urca pe om la cer.

Acest lucru s-a întâmplat „așa cum a vrut Dumnezeu, așa cum a știut”. Tatăl a fost mulțumit, Cuvântul S-a făcut trup și noi L-am văzut pe Dumnezeu întrupat. În dragostea Sa nemăsurată pentru om, potrivit lui Pavel cel care a fost răpit la cer, “... când a venit plinirea vremii, Dumnezeu, a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, Ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Gal. 4:4-5). Potrivit imnografului Bisericii, „Cel Ce S-a născut mai înainte de Lucifer din Tatăl, fără de mamă, S-a făcut om din Fecioară pe pământ, fără de tată”. „Cel Ce este S-a făcut pentru noi ceea ce nu era”. Cel Unul Născut și Cuvântul lui Dumnezeu a devenit și Fiul omului din Duhul Sfânt și din Fecioara Maria, un Dumnezeu-om, într-un singur ipostas și în două naturi. S-a făcut sărac pentru noi, ca noi să ne îmbogățim, S-a golit pe Sine, ca noi să ne umplem, S-a coborât pe pământ pentru noi, ca noi să ne înălțăm la cer, S-a făcut prunc pentru noi, ca noi să ajungem maturi, „la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos” (Efes. 4:13). Potrivit lui Atanasie cel Mare, „pentru mântuirea noastră, El ni s-a arătat într-un trup omenesc” (Despre întrupare, P.G.1, p. 228). Potrivit Sfântului Ioan Gură de Aur, „Dumnezeu despre Care nimeni nu poate vorbi, Care este fără de formă și dincolo de cunoaștere și întocmai cu Fiul, a venit prin pântecele unei Fecioare și a încuviințat să se nască dintr-o femeie” (Predica 2, La Evanghelia după Matei).

În fața vederii acestei taine, chiar și imnograful Bisericii proclamă în extaz: „O stranie și minunată taină privesc;

peștera este un cer; Fecioara, tron de heruvimi; ieslea, loc în care s-a culcat Hristos Dumnezeu Cel necuprins". Într-adevăr, peștera a devenit cer. În această peșteră din Betleemul din Iudeea, în acest timp anume, în timpul domniei Cezarului Octavian Augustus, Dumnezeu se arată oamenilor, în Hristos, într-o formă trupească. Cel fără de început primește un început, Invizibilul este văzut. Dumnezeu le descoperă oamenilor epifania întrupată a Fiului Său folosind elemente ale naturii; o stea strălucitoare îi conduce pe regii înțelepți și pe magii persani, care „au venit și s-au oprit la locul unde era Pruncul". Această minunată epifanie El o dezvăluie și prin Îngerii Săi, care cântau în cor: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire", chemându-i pe oamenii harnici, pe păstorii care vegheau noaptea la turmele lor. Dumnezeu cheamă ambele grupuri de oameni ca martori și propovăduitori, ca împlinitori și părtași ai lucrării Sale. Răspunzând invitației dumnezeiești, ei au venit și „căzând cu fața la pământ, s-au închinat... căci au văzut în peșteră un prunc fără început culcat". Au ajuns să cunoască, să vorbească și să propovăduiască taina pe care au văzut-o, păstorii în orașul lor, iar magii la Babilon, orașul lor natal, după ce au scăpat de „Irod ca de un impostor".

Întruparea și Nașterea după trup a lui Hristos, la care ne închinăm, așteptând venirea Sfintei Teofanii, este doar începutul tainelor mântuitoare ale lui Dumnezeu pentru om. Succesiunea sa de evenimente este misiunea deplină a lui Hristos, pe care El a inaugurat-o pe pământ „ca marele înger al voii lui Dumnezeu". După ce a venit de la Tatăl, Domnul nostru Iisus Hristos a trăit pe pământ și s-a împărtășit cu oamenii, a inaugurat, a întemeiat și a stabilit Împărăția lui Dumnezeu și Împărăția Sa pe pământ, care este una cu trupul Său, și anume Biserica. Ea continuă și perpetuează misiunea Sa de conciliere, de împăcare, de conviețuire pașnică și de iubire între oameni. Domnul Întrupat a stabilit această lucrare cu învățătura și sângele Său prin jertfa Sa pe Cruce. El a fondat o misiune de sfințire, de iertare a păcatelor și

de educație, îmblânzind și transformând etica oamenilor. Pornind din peștera Betleemului, Hristos a cucerit, sau mai bine zis, a fermecat întregul univers, fără armată, fără arme, ci doar prin acei 12 apostoli analfabeți pentru lume, care însă au fost educați de Duhul Sfânt. Biserica, în calitate de Împărăție a lui Dumnezeu pe pământ, a crescut, s-a înmulțit și a devenit măreață în tăcere, fără recrutare de admiratori, ci cu integrarea membrilor prin Botez. Capul ei este Domnul Întrupat, Răscumpărătorul lumii. Atâta timp cât omenirea nu acceptă și nu urmează mesajul lui Hristos, Regele Care S-a născut, această viață devine un iad viu, în lupte, războaie și nedreptăți, pe care le vedem adesea și astăzi; dacă însă omenirea îl acceptă și îl aplică, viața ei se transformă în rai.

Această misiune pastorală de sfințire, pelerinaj, reconciliere, împăcare, pacificare, Biserica Ierusalimului o aplică neîncetat, încă de la întemeierea sa, la Locurile de Har, iar astăzi, chiar în locul Nașterii în trup a întemeietorului său, în Sfântul Betleem, în Peștera primitoare de Dumnezeu și în Bazilica Nașterii zidită de Constantin și Iustinian. De la aceste sfinte locașuri, se roagă pentru pacea și buna stare a întregii lumi, în special pentru Orientul Mijlociu, pentru eliberarea omenirii încercate de diferitele mutații ale bolii infecțioase, și urează credincioșilor săi cucernici, din jurisdicția sa din întreaga lume, precum și cucernicilor pelerini, să petreacă această sărbătoare a Nașterii lui Hristos în deplină sănătate și belșug de binecuvântări dumnezeiești.

În Sfântul Oraș al Betleemului, Crăciun 2021

Rugător fierbinte pentru toți în fața lui Dumnezeu

**Teofil al III-lea**

# CIRCULARA PATRIARHALĂ PENTRU SĂRBĂTORIREA CRĂCIUNULUI

Pentru sărbătorirea praznicului împărătesc al Crăciunului, conform tradiției și rânduielii bisericești, Preafericitul Părinte al nostru și Patriarh al Ierusalimului Teofil s-a adresat enoriașilor cu următoarea circulară:

Prot. Nr.

734

Celor mai evlavioși și cucernici administratori și preoți ai parohiilor, precum și onorabililor președinți și membri ai Consiliilor locale din eparhia noastră din toată jurisdicția Patriarhiei noastre, dragi copii întru Domnul al Smereniei Noastre, har și pace de la Dumnezeu Tatăl.

Iubiți fii întru Domnul,

Lucrând în mod pastoral și părintesc, comunicăm cu voi în scris pentru a vă reaminti încă o dată că sărbătoarea Crăciunului, ca mare Praznic Împărătesc, a fost prăznuită încă din antichitate cu strălucirea liturgică cuvenită, de către Patriarhia noastră și venerabila Frăție Aghiotafită la 25 decembrie (calendarul vechi), care corespunde cu 7 ianuarie (calendarul nou), iar obștea noastră creștină urmează această rânduială.

„Păzește comoara ce ți s-a încredințat,”, adică ceea ce ne-au transmis (ref. 1 Tim. 6:20) Patriarhii și Învățătorii de dinaintea noastră, și „să urmărim cele ale păcii și cele ale zidirii unuia de către altul.” (cf. Romani 14: 19), îi îndemnăm pe preoții din turma noastră ca în ziua de 12 decembrie (calendarul vechi), care corespunde cu 25 decembrie (calendarul nou), să deschidă Sfintele Biserici și să slujească slujba Părintelui nostru între Sfinți Spiridon, Episcopul Trimitundei, făcătorul de minuni, care include Catavasiile și alte cântări preafrumoase de Crăciun, și nu slujba din ziua de Crăciun, 25 decembrie; după slujba Utreniei să se săvârșească Dumnezeiasca Liturghie.

După cum bine se știe, adoptarea noului calendar a pus Biserica Ortodoxă în fața unor probleme pastorale, care au și implicații sociale, pe care suntem chemați să le abordăm cu simț de răspundere. În cursul acestei zile, după slujba sărbătorii Sfântului Spiridon, membrii eparhiei ortodoxe grecești pot continua cu activități cu caracter social, dar nu și ecleziastic.

Așteptând conformarea voastră la îndemnul Nostru, pentru sărbătorirea marelui praznic al Crăciunului în pace în unitate, revărsăm din belșug asupra voastră urările noastre părintești și binecuvântările patriarhale din Mormântul cel Atotputernic și dătător de viață și rămânem,

În Cetatea Sfântă a Ierusalimului, 13 noiembrie 2021

Rugător fierbinte pentru toți în fața lui Dumnezeu,

TEOFIL III

Patriarh al Ierusalimului